

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BARDZO
MŁODA KULTURA
woj. lubuskie

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Diagnoza lokalna

Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi Lubogoszcz – Letnisko Lubogoszcz, 2024

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

SPIS TREŚCI

Założenia diagnozy lokalnej	2
Notesy kultury.....	4
Notatka ze spaceru badawczego.....	5
Notatka z panelu dyskusyjnego	10
Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego.....	12

Założenia diagnozy lokalnej

Zgodnie z regulaminem programu diagnoza była przeprowadzana w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych dla realizowania lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Lokalne partnerstwo na rzecz projektu edukacyjno-animacyjnego w Sławie obejmuje realizującego projekt partnera regionalnego operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym jest Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi Lubogoszcz – Letnisko Lubogoszcz oraz partnerów lokalnych współpracujących z realizatorem projektu – Niepubliczną Szkołę Podstawową Happy House w Sławie i Chór Cantate Deo.

Celami diagnozy lokalnej było:

- Poznanie uczestnictwa w kulturze młodzieży oraz jej potrzeb z nim związanych (w kontekście sposobów spędzania czasu wolnego).
- Określenie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z komunikacją międzykulturową/ kontaktem z różnorodnością .
- Zdiagnozowanie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z lokalną tożsamością i dziedzictwem kulturowym.

Diagnozę przeprowadzono przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy w oparciu o dokument „Instrukcja realizacji diagnoz i ewaluacji – poziom lokalny” przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji diagnoz przez partnera regionalnego. Przeprowadził także szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji diagnozy oraz służył pomocą w razie potrzeby.

W diagnozie lokalnej wykorzystano następujące techniki badań: notes kultury, spacer badawczy i panel dyskusyjny. Efektami przeprowadzonej diagnozy są wypełnione notesy kultury, notatka ze spaceru badawczego, notatka z panelu dyskusyjnego oraz opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach.

Uczestnikami badań diagnostycznych była młodzież, która miała w późniejszym etapie uczestniczyć w projekcie edukacyjno-animacyjnym.

Zastosowane podczas diagnozy techniki badawcze wpisywały się wymóg programu BMK dotyczący podmiotowego zaangażowania młodzieży. Ich wykorzystanie pozwoliło na aktywnie włączyć uczestników do badań. Młodzież w trakcie diagnozy była traktowana podmiotowo oraz była zachęcana do autorefleksji. Zastosowane techniki badawcze pozwoliły na

spojrzenie na interesujące kwestie oczami uczestników i na poznanie ich punktu widzenia.

Notesy kultury

Notesy kultury przez tydzień wypełniło siedem młodych osób. Uzupelnione, zanonimizowane notesy kultury zostały przekazane regionalnemu operatorowi programu w województwie lubuskim - Regionalnemu Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Notatka ze spaceru badawczego

W spacerze badawczym uczestniczyło sześciu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali podmiot realizujący projekt lokalny. Spacer odbył się na terenie miasta Sława. Moderatorzy przygotowali notkę ze spaceru badawczego.

MIEJSCA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO PRZEZ MŁODZIEŻ

1. Plac przy fontannie na tzw. nowym rynku w Sławie

Wokół znajdują się sklepy, cukiernie, bary, restauracje. Jest tu dużo zieleni, przestrzeń jest otwarta, są ławki.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Młodzież najczęściej przychodzi tu na zakupy, na obiad albo do Żabki. Lubią spędzać czas na ławkach przy fontannie, jeść lody, spotykać znajomych. Uczestniczą w tym miejscu również w wydarzeniach lokalnych takich jak: kiermasz wielkanocny, bożonarodzeniowy.

Kto tu spędza czas?

Robiący zakupy, mieszkańcy Sławy, dzieci idące ze szkoły, turyści oraz 'menele'.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Jest tu dużo ławek oraz zieleni. Jest blisko do Żabki, otwarta przestrzeń, można zjeść obiad, pójść do kawiarni, miło spędzić czas ze znajomymi.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Często pijani ludzie siedzą na ławkach, przeklinają, śmierdzą (menele). Są agresywni, proszą o pieniądze.

2. Park miejski w Sławie

To bardzo duży park pełen alejek, ławek, zieleni, wody (rzeczki, staw). Jest przy nowym rynku i prowadzi aż nad plażę główną.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Jest to fajne miejsce na umówienie spotkania, na spacer z psem, można się schować w zieleni. Jest tu chłodno latem, blisko natury.

Można tu uprawiać sporty: rower, hulajnoga, bieganie. Można również spotkać cudzoziemca i porozmawiać po angielsku.

Kto tu spędza czas?

Mieszkańcy, rodziny z dziećmi, spacerowicze, turyści, rowerzyści, 'menele'.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Główną zaletą tego miejsca jest przyroda, drzewa, bliski kontakt z naturą, wodą, zwierzętami żyjącymi w parku. Jest tu chłodno podczas upałów latem. Są tu piękne widoki to fotografowania.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Brakuje tu toalet publicznych. W parku jest monitoring, który nas ogranicza. Często można spotkać 'menela'.

3. Plac zabaw przy szkole podstawowej Happy House

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Jest to najlepsze miejsce na spędzenie przerwy w szkole.

Kto tu spędza czas?

Dzieci i młodzież ze szkoły.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Jest tu boisko do gry w nożną i siatkówkę, są dwie huśtawki i duża pajęczyna. Czują się tu bezpiecznie.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Brak toalety - trzeba iść do budynku szkoły. Jesteśmy ciągle pilnowani i obserwowani - nadmierny monitoring nauczycieli.

MIEJSCA ZWIĄZANE Z KULTURĄ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

1. Centrum Kultury i Wypoczynku w Sławie

Ośrodek SCKiW w Sławie, na który składa się plaża główna oraz aleja smaków, na której latem działają kawiarnie, restauracje, bary, dyskoteki, karaoke.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Jest to ciekawe miejsce podczas wakacji letnich. Dzieje się tu dużo imprez takich jak: Dni Sławy, sFestiwal FoodTrucków, Rap Stacja, koncerty z różnych okazji.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Turyści, wszyscy mieszkańcy Sławy.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Bardzo ładne widoki, zachody słońca. Jest tu dużo miejsc gdzie można zjeść. Latem odbywają się tu dyskoteki, koncerty, karaoke. Można zawrzeć nowe znajomości. Można tu odpocząć na plaży, uprawiać sporty: kajak, rower wodny, deska Sup.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Często dużo nietrzeźwych ludzi wieczorami. Dookoła śmierdzi moczem, za mało toalet, głośna muzyka w weekendy. Mogłoby się tu więcej dziać poza sezonem letnim.

Notatka ze panelu dyskusyjnego

W Panelu uczestniczyło siedmiu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali podmiot realizujący projekt lokalny oraz jego partnera. Moderatorzy przygotowali notkę z panelu.

1. Spędzanie czasu wolnego przez młodzież (aktywności, miejsca, kontakt z kulturą, potrzeby)

Co udało się ustalić?

Większość uczestników badania spędza czas w domu na uczeniu się, odrabianiu zadań domowych, przygotowaniu się do szkoły. Kontakt z kulturą mają poprzez oglądanie filmów, seriali, TikToka, podczas zajęć w szkole (język polski, muzyka, plastyka). Kilku z nich chodzi na zajęcia do DK raz/dwa razy w tygodniu. Poza szkołą i DK wymieniają też kościół oraz plażę główną w SCKiW w Sławie.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Uczestnicy panelu stwierdzili, że chcieliby mieć większy udział w wydarzeniach kulturalnych w swoim mieście, ale mają za mało czasu bo muszą się uczyć. Proponują zmianę godzin w szkole (krótsze lekcje) albo zajęcia rozwijające ich talenty muzyczne, plastyczne w dogodnych dla nich dniach i godzinach, kiedy mają więcej czasu.

2. Lokalne zasoby/potencjały kulturowe (dziedzictwo kulturowe i różnorodność kulturowa)

Co udało się ustalić?

Uczestnicy panelu widzą dużo lokalnych zasobów takich jak: nowo wybudowana sala widowiskowa DK, plaża główna, park miejski, stary rynek, dwa kościoły oraz pałac w parku. Potencjał kulturowy oraz dziedzictwo kulturowe lokalnej społeczności to: chór parafialny Cantate Deo, zespół wokalny DK, zespół flażoletowy, zespoły taneczne.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Oprócz wymienionych grup artystycznych, lokalne zasoby takie jak nowo wybudowana sala widowiskowa, plaża główna, park miejski,

stary rynek, dwa kościoły oraz pałac w parku stanowią nie tylko miejsca spotkań społecznych, ale również sceny do organizacji wydarzeń kulturalnych, koncertów, festiwali czy występów artystycznych. Należy wykorzystać te miejsca do angażowania młodzieży w różne projekty kulturalne. Problemem są godziny popołudniowe kiedy większość młodzieży musi uczyć się i odrabiać zadania domowe. Brak wolnego czasu popołudniami. Większość zajęć odbywa się w Sławie i problemem jest odległość i brak transportu z pobliskich miejscowości.

3. Lokalne potrzeby związane z dziedzictwem kulturowym oraz różnorodnością kulturową

Co udało się ustalić?

Wszystkie te elementy wspólnie tworzą bogactwo i różnorodność kulturową lokalnej społeczności, która może być wykorzystywana do promowania turystyki kulturalnej, budowania więzi społecznych oraz podkreślania unikalnych tradycji i dziedzictwa regionu.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Młodzież potrzebuje więcej wsparcia w rozwijaniu swoich umiejętności twórczych. Może to obejmować dostęp do warsztatów artystycznych, instrumentów muzycznych, przestrzeni do prób i występów, a także mentorów, którzy mogą inspirować i wspierać ich w rozwijaniu talentów. Ponieważ młodzież preferuje angażowanie się w kulturę głównie w godzinach popołudniowych i wieczornych, instytucje kulturalne prowadzące zajęcia powinny dostosować swoje godziny otwarcia, aby umożliwić im korzystanie z zasobów w dogodnym dla nich czasie.

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach przygotował reprezentant podmiotu realizującego projekt lokalny.

Badania zostały przeprowadzone wśród młodzieży w wieku od 11 do 14 lat zamieszkałej w Sławie i na terenie gminy Sława. Analizując notesy kultury można streścić takie obserwacje:

- Głównie miejsce odbioru kultury przez młodzież to ich dom. Kilka razy została wymieniona szkoła, kościół oraz Dom Kultury w Sławie (udział w zajęciach wokalnych). Dwa razy ośrodek SCKiW przy plaży głównej w Sławie (udział w koncercie).
- Na pytanie z kim uczestniczyli w odbiorze kultury badani najczęściej podają: sama/sam.
- Czas przeznaczony na kontakt z kulturą to średnio godzina dziennie w godzinach popołudniowych oraz wieczornych.
- Jeśli chodzi o odbiór kultury - jakie rodzaje odbioru - to najczęściej co pojawia się w notესie to: oglądanie filmów, seriali, telewizji, TikTok - największa jest też ilość czasu przeznaczona na te czynności. Na drugim miejscu jest (według liczby wpisów oraz czasu przeznaczanego na tę czynność) granie w gry na telefonie/konsoli, czytanie książek, słuchanie muzyki, malowanie. Kilka razy wymieniona jest również gra na instrumentach oraz śpiew.
- Bardzo rzadko badani podają, że coś tworzyli. Pojedyncze przykłady wymienione to malowanie, rysowanie, gra na instrumencie, gotowanie oraz występ na żywo.

Na podstawie analizy wyników notesu kultury, dotyczącej zaangażowania młodzieży w kulturę możemy zauważyć pewne wzorce i trendy. Badanie pokazuje, że młodzież głównie angażuje się w kulturę w zaciszu swoich domów, co oznacza przejście w kierunku bardziej osobistych i intymnych doświadczeń kulturalnych. Ponadto szkoła, kościół i DK w Sławie również odgrywają pewną rolę w kształtowaniu interakcji kulturalnych młodych ludzi. W tych miejscach mogą pogłębiać znajomość lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz pogłębić wiedzę o różnorodności kulturowej. Na uwagę zasługuje aktywny udział niektórych młodych ludzi w zajęciach wokalnych w DK oraz uczestnictwo w koncertach w ośrodku SCKiW na plaży głównej w

Sławie. Te doświadczenia poza domem zapewniają społeczny i wspólnotowy aspekt zaangażowania kulturalnego i budowania kulturowego dziedzictwa. Notesy kultury ujawniły silną skłonność do indywidualnego zaangażowania, a większość młodych osób wskazała, że angażuje się w kulturę samotnie. Ta preferencja dla samotnego zaangażowania sugeruje chęć osobistej refleksji i introspekcji podczas konsumowania treści kulturalnych. Ponadto badanie wykazało, że młodzi ludzie poświęcają średnio godzinę dziennie na zajęcia kulturalne, głównie w godzinach popołudniowych i wieczornych. To konsekwentne codzienne zaangażowanie podkreśla znaczenie kultury w codziennym życiu badanej młodzieży. Jeśli chodzi o rodzaje zaangażowania w kulturę, okazuje się że młodzież jest głównie biernym odbiorcą kultury poprzez oglądanie TV, słuchanie muzyki. Tworzenie treści kulturowych było mniej powszechną praktyką wśród uczestników. Podczas gdy działania takie jak malowanie, rysowanie, gra na instrumentach i występy na żywo były sporadycznie wymieniane, nie były one tak powszechne jak działania związane z bierną konsumpcją. Podsumowując, Notes kultury zapewnił cenny wgląd w preferencje i nawyki kulturalne młodzieży, podkreślając połączenie biernego i interaktywnego zaangażowania, preferowanie indywidualnych doświadczeń i zróżnicowane spektrum zainteresowań kulturalnych.

W oparciu o analizę przedstawionych wyników badań, możemy przyjąć następujące wytyczne do realizacji projektów z młodymi ludźmi z miejscowości Sława, w celu zaspokojenia ich potrzeb w zakresie kontaktu z kulturą, dziedzictwem i różnorodnością

kulturową:

- Tworzenie projektów, które mogą przynieść doświadczenia kulturowe bezpośrednio do ich przestrzeni życiowych, wykorzystując technologię i innowacyjne podejścia do wirtualnego zaangażowania w zaciszu domowym.
- Wykorzystanie znaczących dla badanej młodzieży lokalnych przestrzeni społecznych takich jak szkoła, kościół, dom kultury w kształtowaniu interakcji kulturowych młodych ludzi. Współpraca z tymi instytucjami, aby organizować wydarzenia, warsztaty lub zajęcia, które przyniosą im różnorodne doświadczenia kulturowe poza ich bezpośrednim otoczeniem.
- Tworzyć projekty, które są elastyczne pod względem czasu i formatu, dostosowując się do ich codziennych harmonogramów i preferencji dotyczących czasu angażowania się w treści kulturalne. Należy

pamiętać, że młodzi ludzie poświęcają znaczną ilość czasu na działania kulturalne, szczególnie w godzinach popołudniowych i wieczornych.

- W projektach zwrócić uwagę na różnorodne zainteresowania podkreślone w Notesach kultury, stawiając na dywersyfikację działań kulturalnych, zaoferować różnorodne zajęcia kulturalne w ramach projektów: takie jak oglądanie filmów, granie w gry, czytanie i słuchanie muzyki, jednocześnie wprowadzając mniej znane zajęcia, takie jak gra na instrumentach i tworzenie sztuki, aby zaspokoić różnorodne preferencje.
- Zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu kultury równoległe z jej konsumpcją. Zapewnienie młodym ludziom możliwości wyrażania swojej kreatywności poprzez działania takie jak malowanie, rysowanie, tworzenie muzyki i występy, wspieranie poczucia własności i ekspresji w ramach projektów kulturalnych.

Uwzględniając te wytyczne w planowaniu i wdrażaniu projektów, można tworzyć angażujące i wzbogacające doświadczenia kulturalne, które są zgodne z preferencjami i nawykami młodych ludzi, sprzyjające głębszemu związkowi z kulturą, dziedzictwem i różnorodnością kulturową.